

Kotmanovské oko

Štvrťročník obce Kotmanová

Cena: nepredajné

620. VÝROČIE OBCE KOTMANOVÁ

História obce siaha do obdobia rokov 1100 - 700 p.n.l. Najstaršie archeologické nálezy z okolia obce Kotmanová sú z doby bronzovej. V juhozápadnej časti Slovenského Rudohoria v katastri obce sa nachádza Pohanský hrad – hradisko kyjatickej kultúry s niekoľkonásobným valom.

Organizovaná kolonizácia Kotmanovej je doložená v druhej polovici 14. storočia nášho letopočtu na území hradného panstva Divín. Kotmanovú založil Šoltýs Kotman. Šoltýsi na základe spravidla zmluvy so zemepánom získali za založenie osídla výsady. Podľa Monografie Novohradu (1826) si osada zobrala meno od nemeckého banského dozorca Gutmanna, ktorý bol správcom baní v Lovinobani, Cinobani a okolí. Podľa legendy vznikol názov obce podľa huty, ktorej hutman tu býval. Názov Lehota sa odvodzuje od toho, že prvým osadníkom novo zakladaných osád udeľovali zemepáni úľavu – lehotu od naturálnych dávok a peňažnej renty. Na odlíšenie potom obce priberali k názvu prívlastok spojený s menom lokátora ako Kotman – Lehota.

Prvá písomná zmienka o Kotmanovej je z roku 1393. Obyvatelia obce sa zaoberali málo

výnosným poľnohospodárstvom a chovom dobytky.

V polovici 15. storočia tu pôsobili vojská Jana Jiskru z Brandýsa. V roku 1467 Kotman Lehota patrila do majetku palatína Michala Orságha Guthiho, ktorý vlastnil divínske hradné panstvo. Koncom 15. storočia severnú hranicu osídlenia územia Novohradu tvorila čiara Dobroč – Kotmanová – Málinec – Hradište.

V druhej polovici 16. storočia patrila Kotmanová do pohraničného pásma okupovaného osmanskotureckým vojskom počas okupácie hradu Divín Turkami. V roku 1598 patrila obec Kotmanová opäť divínskemu hradnému panstvu. Keď v roku 1686 získal rod Zichyovcov divínske panstvo, Kotmanová sa stala súčasťou panstva tohto rodu. V dikálnom súpise Novohradskej stolice z 13. novembra 1696 sa uvádzajú mlyny v Kotmanovej – Lehote a Dobroči. Začiatkom 18. storočia bola v Kotmanovej údajne malá sklárska huta. Pečať obce je z roku 1731. Znárodňuje jeden živý strom, vedľa pluh s radlicou s nápisom: „SIGILLUM DOBROCSSENSIS“.

V okolí Kotmanovej sa udomácnil lazničky typ hospodárenia. Okrem toho k obci patrí i osada Fafáky, ktorá vznikla v neskoršej fáze kolonizácie obyvateľmi z okolia Hriňovej, ktorí tunajšiu pôdu získali kľčovaním.

Počas SNP v čase druhej svetovej vojny bol aj v Kotmanovej zriadený revolučný národný výbor. Po skončení vojny (1945) dvojročný budovateľský plán vytýčil pre obec Kotmanová elektrifikáciu, výstavbu budovy Miestneho národného výboru a požiarneho skladu. V roku 1948 došlo k premenovaniu obce na Dobročskú Lehotu. Obec bola elektrifikovaná a bola zriadená aj autobusová zastávka. V roku 1950 mala obec 732 obyvateľov a 169 domov. V roku 1960 bolo v obci založené Jednotné roľnícke družstvo. Obec patrila do horskej výrobnjej oblasti. Najviac sa pestovala pšenica ozimná a ovos. V roku 1973 sa zlúčili JRD Dobroč – JRD Dobročská Lehota – JRD Mýtina a sídlo sa presťahovalo do Mýtnej. V roku 1980 sa k JRD „Nový život“ pričlenilo aj JRD Podkriváň.

Urbárske lesy prešli pod správu štátu v roku 1958. V obci sa zriadilo poľesie, neskôr bolo preložené do Lovinobane. V roku 1973 vznikla Lesná správa v Divíne, do ktorej patrili i kotmanovské lesy. 31. augusta 1990 dochádza k zmene názvu obce na historicky pôvodný názov – Kotmanová.

Zdroj: RZ Javor

Srdečne Vás pozývame
na

**STRETNUTIE RODÁKOV A
PRIATEĽOV OBCE KOTMANOVÁ**

dňa 31. augusta 2013
v Kultúrnom dome
v Kotmanovej

Začínáme o 17.00 hod.

V tomto čísle nájdete

OSLAVY 620. VÝROČIA OBCE

Oslavujeme 620. výročie prvej
písomnej zmienky o obci
Kotmanová.

STRETNUTIE HELIGONKÁROV

Dni obce začali stretnutím
Heligókárov, ktorý sa zišli
na 3. ročníku.

TENISOVÝ TURNAJ

Milovníci športu si užili výkony
súťažiacich v tenise
a bolo veru na čo pozerat'.
Pohár starostky obce
zmenil držiteľa.

OSOBNOSTI OBCE KOTMANOVÁ

prof. Jozef Mátej, DrSC.
uznávaný pedagóg, vedec
a historik, ktorý vyrástol
v rodine kotmanovského
učiteľa.

III. ročník "HELIGONKÁROV"

Účinkujúci sa predstavili v originálnych krojoch svojho kraja a nástroje, na ktorých hrali rezké melódie boli skutočne obdivuhodné. Priaznivci, ktorí sa zišli v Kotmanovej aj z okolitých dedín, sa celkom dobre zabávali a náladu im okrem muziky robili aj vtipné komentáre ľudových rozprávačov.

V sobotu 17. augusta 2013 v podvečerných hodinách sa v Kotmanovej stretli heligonkári na svojom treťom ročníku, ktorý sa niesol v duchu osláv 620. výročia obce.

Už tradične sa v našej obci stretli majstri umenia v hre na heligónke zo širokého okolia. Predstavili sa skúsení muzikanti rôznych vekových kategórií a priviedli so sebou aj dorast. Najmladší účastník mal sotva štyri roky. Na heligónke ešte nehral, ale zato si zaspieval a zakrepčil s bakulou.

Slávnostnú atmosféru umocnilo vystúpenie folklórného súboru Jánošík z Filákova, ktorý sprevádzala ľudová hudba Datelinka pod vedením Ondreja Molotu.

Vďaka šikovným kuchárom si všetci účinkujúci, hostia aj priaznivci folklóru mohli pochutiť na tradičnom guláši.

EP

Zasadnutia obecného zastupiteľstva

V piatok 21. júna 2013 sa konalo riadne zasadnutie OZ

Na zasadnutí sa zúčastnili traja poslanci, hlavný kontrolór, pracovníčka obecného úradu a traja občania.

Hlavným bodom programu bolo schválenie záverečného účtu obce za rok 2012. Na základe vyhodnotenia účtovnej závierky za rok 2012 obec vytvorila zisk vo výške 8.003,99 eura, ktorý na základe rozhodnutia poslancov bude celý preúčtovaný do rezervného fondu obce. Nový stav rezervného fondu sa tak zvýši na 9.235,99 eura. Na základe odporúčania hlavného kontrolóra Ing. Sivoka poslanci schválili záverečný účet. Ďalej starostka predložila auditorskú správu o overení účtovnej závierky s podmieneným stanoviskom týkajúcim sa majetku obce. Uvedený nedostatok sa týka aktivácie domu smútku a tenisového ihriska. Uvedené nehnuteľnosti doposiaľ neboli zaradené do dlhodobého majetku. Vo svojej správe upozornil audítor

na nedostatky v účtovnej evidencii, ktoré je potrebné opraviť do konca účtovného roka 2013.

Na základe návrhu starostky OZ schválilo všeobecne záväzné nariadenie, ktoré vyrieši nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom v obci. Jeho základom je vytvorenie kompostovísk.

Aj naša obec sa stala obeťou p. Bardača, ktorý vo februári 2013 oslovil 505 obcí žiadosťou o poskytnutie informácií elektronicky, avšak takým spôsobom, že väčšina takto oslovených obcí nebola schopná jeho požiadavke vyhovieť, čím im hrozí vysoká pokuta. Aby sa takáto situácia nezopakovala, obec je už vybavená potrebným softvérom.

Starostka informovala o rušení autobusových spojov, o zamietnutí dotácie na miestny rozhlas, o vykonanej rekonštrukcii miestneho rozhlasu na hornom konci obce, o oslavách dní obce Kotmanová, ktoré sú

naplánované na 17.8.2013, kedy sa stretnú „Heligonkári“ a tenisový turnaj sa na návrh mládeže uskutoční 24.8.2013. V tejto súvislosti Ing. Pekárová oznámila, že 31.8.2013 sa opätovne uskutoční Stretnutie rodákov.

V mesiaci máj na základe preverovania nariadil Obvodný úrad vykonať opravu drátkobetonových košov v termíne do 31.10.2013. Uvedenú opravu bude realizovať RSC.

Starostka oznámila, že oprava oplotenia na miestnom cintoríne bude rovnako ako minulý rok vykonaná formou aktívnej činnosti. Ako poslednú predložila správu o elektrifikácii zvonice a zároveň predložila cenové ponuky, ktoré boli obecnému úradu doručené. K uvedenej problematike bude osobitné stretnutie obecného zastupiteľstva so zástupcami dodávateľov a rozhodnutie o víťaznej ponuke bude predmetom ďalšieho zasadnutia.

Zdroj: zápisnice OZ

TENISOVÝ TURNAJ O PUTOVNÝ POHÁR STAROSTKY OBCE

V sobotu 24. augusta 2013 sa tak ako po minulé roky stretli niektorí nadšenci bieleho športu v areály bývalej MŠ v Kotmanovej, aby podporili zdravý životný štýl a zapotili sa na tenisovom turnaji o putovný pohár starostky obce. Turnaja sa zúčastnilo desať súťažiacich, ktorých prišlo podporiť aj niekoľko obyvateľov Kotmanovej a objavili sa medzi nimi aj cezpoľní.

Úprimné poďakovanie patrí sponzorom:

Poľovnícke združenie skupina Kotmanová, AGRO EKO – Ján Vrbiniak s rodinou, RETRO LC – Roman Adamove, CEKOSA Dušan Šebeň B.B., Ján Šarkan a Janka Čellárová, Drevovýroba Ján Urbančok, GM STAV s.r.o., Agro-Rátka S Kalinovo, JUDr. Peter Čellár B.B., Štefan Brozman s rodinou B.B., František Jágerčík s rodinou B.B., Komunálna poisťovňa pobočka Lučenec, PODRAVKA s.r.o. Zvolen - Lenka Lepiešová, firma LESTOM – Ľuboš Toman Lučenec, Obec Dobroč – pohostinstvo PÁLKA, BRANTNER GEMER R.S., firma ESV PLUS – papiernictvo Lučenec, PLYN THERM – Ján Mišík ml. Dobroč, Marek Šalúch Mýtna, Servis Ján Krška – ozvučovací technika Lučenec, DK – REN Dávid Kašina Dobroč, Jana Nagyová Rimavská Sobota a spoločnosť O2.

Poďakovanie patrí kuchárom páňovi Pavlovi Oravcovi st., Jánovi Demankovi, Jánovi Vrbiniakovi, Radoslavovi Oravcovi s priateľkou Luciou, Jánovi Šarkanovi s priateľkou Jankou, pani Jágerčíkovej ako aj „kotmanovskej mládeži“ ale aj všetkým ostatným, ktorí sa podieľali na pripravách osláv, ženám cukrárkam, ktoré aj tento rok pripravili svoje dobroty pani Márii Šoltésovej za svoje povestné domáce štrúdle a pani Nadežde Turčanovej za chutné slané pečivo.

Mária Oravcová - starostka obce

Spoločenská kronika

manželstvo uzavreli

Eubica Stankovičová
a
Andrej Badinka

Katarína Stančíková
a
Ján Bobál

*Želáme veľa lásky
a porozumenia na spoločnej
ceste životom.*

narodil sa

Ján Kuric

*Srdečne
blahoželáme.*

opustil nás

Dušan Šarkan
nar. 13.11.1948

*Češ' jeho pamiatke.
Nech odpočíva v pokoji.*

Vďaka štedrým sponzorom bolo pre súťažiacich pripravených veľa hodnotných cien, vynikajúce občerstvenie vo forme kapustnice, rôznych nápojov a drobností na zahryznutie.

Športový zážitok a spomínané občerstvenie si mohol vychutnať každý bez rozdielu veku, čo potvrdil aj veselý smiech všade pobehujúcich detí.

Vítaz turnaja Dušan Malatinec

Medzi súťažiacich patrili Peter Čellár, Pavel Pivka, Marek Majoroš, Miroslav Brada, Miroslav Fridrich, Ján Šarkan, Pavel Oravec, Vladimír Pekár, Štefan Stankovič a v neposlednom rade víťaz turnaja Dušan Malatinec, ktorý si na podujatie spomína takto:

Ktorá časť turnaja bola pre teba najťažšia a prečo?
Záver semifinále, keď sa zdalo, že to súper

Aký máš pocit z víťazstva?

Nečakal som to, keďže som bol v minulosti zranený a 3 roky som tenis nehral. Moje pocity boli aj preto úžasné a som veľmi šťastný, že som to nakoniec vyhral.

Čo by si chcel odkázať protihráčom?

Aby sa naďalej venovali tréningom a o rok mi to poriadne sťažili.

Aký si mal dojem z turnajovej atmosféry?

Nálada bola dobrá. Ľudia, ktorí prišli, sa zabavili. Občas sme zabavili aj rozhodcu, ktorý bol potom dezorientovaný. Protihráči sa vyprovokovali k čo najlepším výkonom v rámci fair play a s úrovňou turnaja som nanajvýš spokojný.

Čo by si chcel odkázať občanom a aké sú tvoje plány na budúci rok?

Aby sa dostavili nabudúce v hojnejšom počte a nenechali si ujsť tú atmosféru a vynikajúce občerstvenie a prišli povzbudiť hráčov, aby podali ešte lepšie výkony. Na budúci rok plánujem obhájiť prvenstvo a podať ešte lepší výkon ako tento rok.

Čo k tomu dodať. Už asi len toľko, že ďakujeme všetkým, ktorí pomohli pripraviť toto športové podujatie, sponzorom, všetkým prítomným, samozrejme hráčom a už sa tešíme na ich výkony na budúci rok.

Mgr. Lucia Pekárová

OSOBNOSTI KOTMANOVEJ

prof. Jozef Mátej, DrSc.

Dlhoročný pedagóg, vedec a historik - patrí k významným osobnostiam Novohradu a takmer celé detstvo a mladosť prežil so svojimi rodičmi a sestrou v Kotmanovej.

Narodil sa v malej novohradskej dedinke blízko Lučenca v Lupoči a v Haličskej matrike je zapísaný chlapec, ktorý sa narodil 21. augusta 1923 ako Jozef Ludovít Mátej, otec Jozef povolanim učiteľ (33 ročný), matka Františka rod. Záhradnícka (31 ročná). Jeho rodičia sa hlásili v tom čase k dosť rozšírenému hnutiu panslavizmu. Mnohí nadšenci tohto hnutia sa v plnej miere oddali myšlienkam, čo najviac prispieť k vzdelávaniu, osvete, najmä v zaostálých oblastiach Slovenska a medzi Slovákmi šíriť ich vlastenecké sebavedomie.

Pravdepodobne toto hnutie nadchlo aj matku J. Máteja, ktorá prišla na Slovensko z južných Čiech od Tábora. Je celkom možné, že v tom čase spomienka na Husitov, najmä na „Táborskú“ mala dlhé tradície a mnohí sa pokladali aj za potomkov týchto odvážnych bojovníkov za práva ľudu.

Na Slovensku sa zoznámila s rovnako zmyšľajúcim Jozefom Mátejom, ktorý pochádzal z Opatovej pri Lučenci a vlastnou pevnou vôľou, ako samouk, sa stal dedinským učiteľom. Po krátkom pôsobení v Lupoči sa rodičia J. Máteja presťahovali do Kotmanovej, kde sa rysovali lepšie podmienky pre rodinu, do ktorej pribudla aj sestra Marta.

Mamička prof. Máteja bola rovnako aktívna ako jej manžel len pri výučbe zaostálých viac-menej laznických detí, ale angažovala sa svojimi hudobnými schopnosťami aj pri

evanjelických pobožnostiach v Kotmanovej alebo v blízkej Dobroči. Po skončení základnej školy J. Mátej navštevoval chlapčenskú meštiansku školu v Lučenci a neskôr študoval na Učiteľskej akadémii v Banskej Štiavnici, pretože v rokoch 1938 – 1945 Lučenec patril Maďarsku.

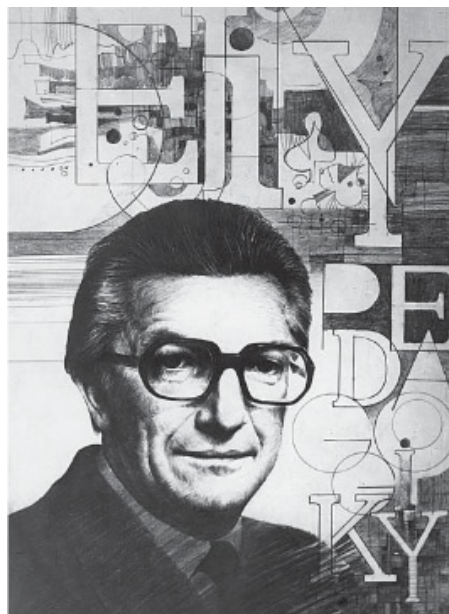
Po získaní učiteľskej spôsobilosti pôsobil na viacerých dedinských a laznických školách. Tieto prvé učiteľské skúsenosti sa mu hlboko vryli do pamäti, čo sa odzrkadlilo aj v jeho vedeckej tvorbe, kde sa rovnako venoval aj otázkam zaškolovania detí z málo podnetného prostredia, ale i detí s rôznymi handicapmi. Na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského ukončil v roku 1950 filozofiu a históriu a odvtedy pôsobil v Bratislave, resp. v Jure pri Bratislave ako riaditeľ gymnázia.

Jeho vedecká dráha sa začala v roku 1953, keď nastúpil ako asistent na Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. Prof. Mátej prednášal aj študentom špeciálnej a liečebnej pedagogiky, ale aj ako prednášateľ na rôznych akciách usporadúvaných Spoločnosťou pre špeciálnu a liečebnú výchovu na Slovensku. Blízky vzťah mal aj k nášmu poprednému špeciálnemu pedagógovi doc. Predmerskému, ktorému ochotne pomáhal a radil pri spracovávaní Dejín špeciálnej pedagogiky na Slovensku.

Dovolenky najradšej trávil u svojej sestry v Lovinobani. Vždy sa s láskou hlásil k svojmu rodnému kraju, kde sa spomienky z detstva a mladosti umočovali aj miestom posledného odpočinku svojich rodičov, ktorí sú pochovaní v opatovskom cintoríne pri Lučenci.

Prof. Mátej bol vzácný človek, oddaný vede, pre ktorú bol schopný stráviť dlhé hodiny, dni a týždne v knižniciach a archívoch, ale pritom si vždy našiel čas aj na ľudsky povzbudivé slovo – taký zostal v pamäti mnohých kolegov a študentov, ktorí ho poznali.

Zdroj: Internet

Podobizne Jozefa Máteja na prebale knihy.

SUDOKU

	1			4		3	5
			8			6	
4	2			5			
3				9	8		4
				8	2		
		5	1		9		
				3			8
	6	9		2			

Za hrst' vtipov

Móricko sa v škole chváli učiteľke, že jeho sestra má žltáčku. Učiteľka ho pošle domov, aby to deti nedostali. Po týždni ho stretne a pýta sa ho.

"Tak čo, Móricko, ako sa má sestra?"

"No to ja neviem, pani učiteľka. To viete, kým sem príde z Austrálie ďalší list, tak to chvíľu trvá."

Do lesa zavíta finančná kontrola a medzi zvieratkami zavládne panika. Slimák aj s celou rodinou uteká z lesa, v tom ich stretne bocian a pýta sa: "Kam bežíš slimák?"

"Ále, do lesa prišla finančná kontrola vyberať dane a teraz - ja mám dom, moja stará má dom, všetky deti majú dom, no to by som sa nedoplatil!"

Bocian sa zamyslí a začne tiež utekať a narazí na medveda. "Kam utekáš bocian?"

"Ále, do lesa prišla finančná kontrola vyberať dane a vezmi si, že ja si žijem na vysokej nohe, moja stará si žije na vysokej nohe, všetky deti si žijú na vysokej nohe, no to by som sa nedoplatil!"

Medved' sa zamyslí a začne tiež utekať a zakopne o krtku. "Kam sa valíš medved'?" "Ále, do lesa prišla finančná kontrola vyberať dane a si to vezmi tak - ja mám kožuch, moja stará má tiež kožuch, naše deti majú všetky tiež kožuch, no to by som sa nedoplatil!" Krtko sa zamyslí a rýchlo sa tiež hrabe z lesa preč. Vyhrabe sa až v ZOO priamo v kletke pavánov. Starý paván na neho pozerá a pýta sa: "Čo tu robíš krtko?"

"Ále, do lesa prišla finančná kontrola vyberať dane a keď tak nad tým uvažujem - ja mám nahrabané, stará má nahrabané, decká tie majú tiež nahrabané, no to by som sa nedoplatil!"

Paván na to: "Krtko, čo blbneš. Pozri sa na mňa - ja mám holý zadok, stará má holý zadok, naše deti majú tiež holý zadok a napriek tomu nás všetkých zavreli!"

Policajt sa pýta tuláka:

"Kde bývate?"

"Nikde." - odpovedá tulák.

"A vy?" - obráti sa na druhého.

"Tiež nikde, my sme susedia."

Muž na drahom aute zastaví na križovatke. Kým čaká na zelenú, pozerá na troch Rómov, ktorí kopú vedľa cesty. Jeden z nich sa ozve: "Cho čumiš, gháđžo. Keby si sa lhpšie učil, mohol si khopat' s nami!"